

- rozhodnutí České národní banky č.j. 2021/69808/570 ze dne 28. června 2021, sp.zn. Sp/2020/370/573

Sekce licenčních a sankčních řízení

V Praze dne 28. června 2021
Č. j.: 2021 / 69808 / 570
Ke sp. zn.: Sp/2020/370/573
Počet stran: 12

ROZHODNUTÍ

Česká národní banka (dále též „správní orgán“) jako orgán dohledu nad finančním trhem podle zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů a orgán dohledu nad oblastí poskytování spotřebitelských úvěrů podle zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spotřebitelském úvěru“) rozhodla v rámci přestupkového řízení sp. zn. Sp/2020/370/573 zahájeného dne 26.10.2020 vydáním příkazu č. j. 2020/131770/570 ze dne 26.10.2020, které je vedeno se společností Chytrý nájem s.r.o., IČO 291 58 958, se sídlem č.p. 479, 330 17 Chotíkov, podle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „přestupkový zákon“) a podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) takto:

A. Společnost Chytrý nájem s.r.o., IČO 291 58 958, se sídlem č.p. 479, 330 17 Chotíkov, se uznává vinnou, že bez zbytečného odkladu po 6.8.2020, neposkytla České národní bance informace a podklady specifikované ve výzvě k předložení informací a podkladů ze dne 13.7.2020, č.j. 2020/090425/CNB/650 v bodě I. a opakované výzvou ze dne 6.8.2020 č.j. 2020/099229/CNB/650,

t e d y p o r u š i l a

povinnost stanovenou v ustanovení § 135 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru poskytnout České národní bance při výkonu dohledu požadované informace a potřebná vysvětlení,

č í m ž s e d o p u s t i l a

přestupku podle ustanovení § 157 odst. 1 písm. f) zákona o spotřebitelském úvěru,

a z a t o s e j í u k l á d á

podle ustanovení § 157 odst. 3 písm. a) zákona o spotřebitelském úvěru pokuta ve výši 50 000 Kč (slovy padesát tisíc korun českých). Pokuta je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Celního úřadu pro hlavní město Prahu vedený u České národní banky, č. 3754-67724011/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol je identifikační číslo plátce.

B. Společnosti Chytrý nájem s.r.o., IČO 291 58 958, se sídlem č.p. 479, 330 17 Chotíkov, se podle ustanovení § 95 odst. 1 přestupkového zákona ve spojení s ustanovením § 79 odst. 5 správního řádu ve vazbě na ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělků, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění vyhlášky č. 112/2017 Sb., ukládá povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč (slovy jeden tisíc korun českých). Náhrada nákladů řízení je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet České národní banky č. 115-69193891/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol je identifikační číslo plátce.

ODŮVODNĚNÍ

A. Identifikace účastníka řízení

1. Společnost Chytrý nájem s.r.o., IČO 291 58 958, se sídlem č.p. 479, 330 17 Chotíkov (dále jen „účastník řízení“) nedisponuje oprávněním k činnosti samostatného zprostředkovatele spotřebitelského úvěru ani nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru.
2. Jednatelům účastníka řízení je David Mencl, nar. 23.12.1972, bytem Ke Křižovatce 466, Zruč, 330 08 Zruč-Senec.

B. Průběh přestupkového řízení

3. Správní orgán zahájil s účastníkem řízení dne 26.10.2020 vydáním příkazu č.j. 2020/131770/570 ze dne 26.10.2020 (spis č.l. 56-62) řízení o přestupku. Příkaz byl účastníkovi řízení doručen do datové schránky dne 26.10.2020.
4. Účastník řízení podal dne 29.10.2020, č.j. 2020/133003/570 proti tomuto příkazu odpor (spis č.l. 63-88).
5. Dne 10.11.2020 č.j. 2020/136476/570 (spis č.l. 89-91) správní orgán účastníka řízení informoval, že v předmětném přestupkovém řízení shromáždil dostatečné podklady pro vydání rozhodnutí ve věci a informoval ho o jeho právu vyjádřit se k podkladům rozhodnutí do 10 pracovních dnů ode dne doručení tohoto přípisu. Přípis byl účastníkovi řízení doručen do datové schránky dne 10.11.2020.
6. Účastník řízení se vyjádřil dne 19.11.2020 č.j. 2020/139053/570 a č.j. 2020/139054/570 (spis č.l. 92-95). Účastník řízení své vyjádření doplnil dne 16.12.2020 č.j. 2020/148837/570 a č.j. 2020/148838/570 (spis č.l. 96-107).
7. Dne 2.2.2021 bylo vydáno rozhodnutí č.j. 2021/12721/570 (spis č.l. 108-119), kterým byla účastníkovi řízení uložena pokuta ve výši 50 000 Kč. Účastník řízení podal proti rozhodnutí dne 4.2.2021 rozklad č.j. 2021/13712/570 (spis č.l. 120-150).
8. Bankovní rada rozklad přezkoumala a vydala rozhodnutí o rozkladu dne 18.3.2021 č.j. 2021/029196/CNB/110 (spis č.l. 153-156), kterým prvostupňové rozhodnutí zrušila a věc vrátila správnímu orgánu k novému projednání. Bankovní rada správnímu orgánu uložila, aby v rámci nového projednání správní orgán doplnil

správní spis a dal znovu možnost účastníkovi řízení vyjádřit se k podkladům rozhodnutí.

9. Dne 14.4.2021 správní orgán doplnil správní spis o výpisy z bankovního účtu účastníka řízení (CD, spis č.l. 158) a zároveň dne 14.4.2021 č.j. 2021/39574/570 (spis č.l. 159-161) vyzval účastníka řízení k vyjádření se k podkladům rozhodnutí.
10. Dne 20.4.2021 č.j. 2021/41959/570 (spis č.l. 162-165) účastník řízení reagoval na přípis správního orgánu podáním, ve kterém zaslal správnímu orgánu smlouvy o půjčce. Ostatní požadované podklady, tj. kopie vzájemné komunikace (upomínky, žádosti, poskytované informace, potvrzení, stížnosti, reklamace apod.) mezi účastníkem řízení a příslušnými spotřebiteli, nepředložil bez zdůvodnění, proč tak neučinil. Dne 5.5.2021 č.j. 2021/47357/570 (spis č.l. 174-175) účastník řízení požádal správní orgán o poskytnutí kopie spisu. Dne 6.5.2021 č.j. 2021/47867/570 (spis č.l. 176-180) správní orgán účastníkovi řízení poskytl kopii spisu.
11. Dne 10.5.2021 č.j. 2021/48877/570 (spis č.l. 181-185) účastník řízení zaslal správnímu orgánu rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. I ÚS 127/21.
12. Správní orgán se zabýval skutečností, zda nedošlo k zániku odpovědnosti účastníka řízení za přešůpek. V posuzovaném případě se účastník řízení dopustil jednání (neposkytnutí součinnosti), jehož následky trvají ve smyslu ustanovení § 8 přestupkového zákona, tedy takového přestupku, jehož znakem je jednání pachatele spočívající ve vyvolání a následném udržování protiprávního stavu, který se posuzuje jako jediné jednání, které trvá až do zahájení přestupkového řízení, v tomto případě tedy do vydání příkazu¹. S ohledem na skutečnost, že vytýkané jednání účastníka řízení je trvajícím přestupkem, kdy protiprávní jednání (resp. skutek) je v tomto případě ukončeno vydáním příkazu, k zániku odpovědnosti podle ustanovení § 30 přestupkového zákona ve spojení se speciálním ustanovením § 46e odst. 3 zákona o České národní bance, nedošlo.

C. Skutková zjištění, právní posouzení a vyjádření správního orgánu

Relevantní právní úprava

13. Podle ustanovení § 135 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru platí cit. „Osoby podléhající dohledu jsou povinny poskytnout České národní bance při výkonu dohledu potřebnou součinnost, zejména jsou povinny jí na vyžádání předložit informace, podklady, objasnění skutečností, záznamy, zprávy nebo s nimi spojené údaje, a to bez zbytečného odkladu nebo ve lhůtě stanovené Českou národní bankou. **To platí obdobně pro toho, kdo je důvodně podezřelý, že neoprávněně provozuje činnost podle tohoto zákona.**“.
14. Ustanovení § 157 odst. 1 písm. f) zákona o spotřebitelském úvěru stanoví, že právnická osoba se dopustí přestupku tím, že neposkytne České národní bance při výkonu dohledu potřebnou součinnost podle § 135 odst. 2.

¹ příkaz byl vydán dne 26.10.2020

Skutková zjištění

15. Účastník řízení je důvodně podezřelý, že neoprávněně provozuje činnost, ke které je nutné mít povolení České národní banky. V souladu s ustanovením § 135 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru je tak povinen České národní bance při výkonu dohledu poskytnout potřebnou součinnost.
16. Správní orgán výzvou ze dne 13.7.2020 č.j. 2020/090425/CNB/650 (dále jen „výzva“) (spis č.l. 3 - 6) vyzval účastníka řízení v souladu s ustanovením § 135 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru k předložení informací a podkladů, a to ve lhůtě 10 pracovních dní ode dne doručení této výzvy. Výzva byla účastníkovi řízení doručena do datové schránky dne 14.7.2020. Správní orgán požadoval výše uvedenou výzvou poskytnutí následujících informací a podkladů:
- I. předložení kopie kompletní dokumentace ke smlouvám o půjčce uzavřeným od 1.12.2016 do 30.6.2020 s níže uvedenými spotřebiteli, a to v případech, kdy byla vůči spotřebiteli uplatněna smluvní pokuta dle čl. II odst. 2.2. smlouvy o půjčce včetně předložení kopie vzájemné komunikace (upomínky, žádosti, poskytované informace, potvrzení, stížnosti, reklamace apod.) mezi účastníkem řízení a níže uvedenými spotřebiteli související s uplatněním smluvní pokuty dle čl. II odst. 2.2. smlouvy o půjčce:

- [redacted], nar. [redacted] a [redacted], nar. [redacted], oba bytem [redacted];
- [redacted], nar. [redacted] a [redacted], nar. [redacted], oba bytem [redacted];
- [redacted], nar. [redacted] a [redacted], nar. [redacted], oba bytem [redacted];
- [redacted], nar. [redacted] a [redacted], nar. [redacted], oba bytem [redacted];
- [redacted], nar. [redacted] a [redacted], nar. [redacted], oba bytem [redacted];
- [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted];
- [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted];
- [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted];
- [redacted], nar. [redacted] a [redacted], nar. [redacted], oba bytem [redacted];
- [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted];
- [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted];
- [redacted], nar. [redacted] a [redacted], nar. [redacted], oba bytem [redacted];
- [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted];
- [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted];

- [redacted], nar. [redacted], a [redacted], nar. [redacted], oba bytem [redacted];
- [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted];
- [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted];
- [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted];
- [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted];
- [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted];
- [redacted], resp. [redacted];
- [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted];
- [redacted], resp. [redacted];
- [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted];

II. sdělení informací s uvedením povahy a typu jednotlivých obchodních/smluvních vztahů mezi účastníkem řízení a níže uvedenými osobami včetně poskytnutí kopií veškeré smluvní dokumentace uzavřené s těmito osobami:

- [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted];
- [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted];
- [redacted], nar. [redacted], a [redacted], nar. [redacted], oba bytem [redacted];
- [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted].

17. Správní orgán účastníka řízení rovněž upozornil, že neposkytnutím potřebné součinnosti se účastník řízení může dopustit přestupku.
18. Účastník řízení na výzvu reagoval dne 24.7.2020 č.j. 2020/094914/CNB/650 (spis č.l. 7 - 48). Účastník řízení k bodu I. výzvy uvedl, že poskytuje krátkodobé bezúročné půjčky na výstavbu rodinného domu a koupí pozemku fyzickým osobám, kdy taková činnost nepodléhá licencování ani dohledu České národní banky². Účastník řízení však nepředložil požadovanou smluvní dokumentaci k vybraným spotřebitelským úvěrům a vzájemnou komunikaci mezi spotřebiteli a účastníkem řízení, tedy neposkytl informace a podklady požadované v bodě I. výzvy. K bodu II. výzvy účastník řízení předložil smluvní dokumentaci, kterou byly nájemní smlouvy.
19. Dne 28.7.2020 marně uplynula lhůta k předložení podkladů uvedených v bodě I. výzvy ze dne 13.7.2020 č.j. 2020/090425/CNB/650. Účastník řízení byl tedy dne 6.8.2020 č.j. 2020/099229/CNB/650 (spis č.l. 49 - 53) opakovanou výzvou (dále jen „opakovaná výzva“) upozorněn na uplynutí lhůty pro předložení informací a podkladů a byl Českou národní bankou opakovaně vyzván, aby jí bez zbytečného odkladu informace a poklady uvedené v bodě I. výzvy předložil. Opakovaná výzva byla účastníkovi řízení doručena dne 6.8.2020 do datové stránky. Účastník řízení byl

² Jako přílohu k tomuto vyjádření přiložil vzorovou smlouvu a vyjádření České národní banky k otázce oprávnění pro poskytování bezúročných a bezúplatných půjček ze dne 21.6.2018.

správním orgánem opakovaně poučen, že neposkytnutím potřebné součinnosti se účastník řízení může dopustit přestupku.

20. Účastník řízení reagoval na opakovanou výzvu dne 12.8.2020 č.j. 2020/101708/CNB/650 (spis č.l. 54 - 55), přičemž uvedl, že České národní bance již všechny podklady poskytl.
21. Vzhledem k tomu, že účastník řízení správnímu orgánu neposkytl požadované informace a podklady, správní orgán zahájil s účastníkem řízení dne 26.10.2020 řízení o přestupku (viz výše kapitola B. Průběh přestupkového řízení).

Vyjádření účastníka řízení

22. Účastník řízení uvedl, že správní orgán nedodržuje lhůty stanovené správním řádem a že účastník řízení poskytuje maximální součinnost. Účastník řízení poukazuje nejprve na výzvu správního orgánu ze dne 11.7.2019, na kterou účastník řízení reagoval dne 18.7.2019, dále na výzvu ze dne 9.9.2019, na kterou účastník řízení reagoval dne 17.9.2019, dále na výzvu ze dne 13.7.2020, na kterou účastník řízení reagoval dne 23.7.2020 a na opakovanou výzvu ze dne 6.8.2020, na kterou účastník řízení reagoval dne 12.8.2020. Účastník řízení je toho názoru, že nedošlo ke spáchání přestupku, neboť účastník řízení vždy vyhověl správnímu orgánu a požadované podklady včas poskytl.
23. Účastník řízení uvádí, že správní orgán nerespektuje názor odboru regulace finančního trhu ani výklad práva českými soudy. Účastník řízení jednak argumentuje odpovědí odboru regulace finančního trhu ze dne 21.6.2018, kde je podle jeho názoru údajně napsáno, že poskytování bezúročných půjček nepodléhá ani nemůže podléhat dohledu ani licencování ze strany správního orgánu. Dále se účastník řízení domnívá, že smlouva vůči spotřebiteli nemůže být zavádějící, protože se sestává z 3 stran textu s velikostí písma 12.
24. Účastník řízení namítá, že správní orgán nerespektuje výklad práva českými soudy, když argumentuje rozsudky Nejvyššího soudu, Vrchního soudu v Praze, Krajského soudu v Hradci Králové. Z těchto rozsudků podle účastníka řízení plyne, že úrok je odměnou (úplatou), avšak smluvní pokuta je sankcí za porušení smluvní povinnosti. Nárok na smluvní pokutu vzniká až poté, kdy je dlužník v prodlení s vrácením půjčky. Pohledávka z titulu smluvní pokuty není samozřejmým nárokem účastníka řízení a k jejímu vzniku dochází až v důsledku porušení povinnosti dlužníka (resp. zákazníka účastníka řízení). Účastník řízení je tedy toho názoru, že pokud má správní orgán za to, že smluvní pokuta je úplata za poskytnutí půjčky a tím je dána pravomoc správního orgánu nad účastníkem řízení u bezúročných půjček zajištěných smluvní pokutou, jedná se o nesprávný názor v rozporu s rozhodovací praxí českých soudů. Další kontrola ze strany správního orgánu je proto mimo rámec zákona. I odborná literatura a zákon o spotřebitelském úvěru v § 5 odst. 3 omezuje aplikaci tohoto zákona na úvěry poskytnuté bez úroku. Tím, že sjednaný úrok a jakákoli úplata za poskytnutí půjčky chybí, lze zákon o spotřebitelském úvěru aplikovat na bezúročné půjčky jen ve výslovně vyjmenovaných ustanoveních, mezi která nepatří dohled ani licencování.

25. Účastník řízení se domnívá, že se jedná o kompetenční spor, který je třeba vyřešit jako předběžnou otázku, která je zásadní pro další postup ve věci. Kompetenční spor přitom nerozhoduje správní orgán, který si osobuje svou pravomoc. Účastník řízení má za to, že postup správního orgánu podle zákona o spotřebitelském úvěru není v dané věci aplikovatelný, což činí rozhodnutí nicotným.
26. Účastník řízení uvedl, že veřejná správa je službou veřejnosti, která by měla svým jednáním dotčené osoby co nejméně zatěžovat a zachovávat jednotný postup. Není tedy možné, aby správní orgán svévolně vykládal právo a takový výklad opíral o pravomoc provádění kontroly nad účastníkem řízení, který dohledu nepodléhá a nedostatek pravomoci si vynucoval ukládáním pokut. Správní orgán by měl ukončit kontrolu. Jiný než takovýto postup by bylo nutné považovat za zneužití pravomocí úřední osoby.
27. Poté, co bankovní rada rozhodnutí ze dne 2.2.2021 č.j. 2021/12721/570 zrušila a věc vrátila k novému projednání, účastník řízení dne 20.4.2021 zaslal správnímu orgánu smlouvy o půjčce. Ostatní požadované podklady³ nepředložil bez zdůvodnění, proč tak neučinil. Dále pak účastník řízení ve svém vyjádření odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30.9.2019, č.j. 33 Cdo 2279/2018-227, ze dne 26.11.2020, sp.zn. 29 Cdo 387/2019/155 a ze dne 30.12.2020 sp. zn. 29 Cdo 2377/2019, kde bylo judikováno, že nebylo-li smluvními stranami sjednáno, že dlužník zaplatí věřiteli za to, že mu půjčí finanční prostředky, nelze úplatnost půjčky dovozovat z pouhé skutečnosti, že si smluvní strany sjednaly finanční sankci za porušení některé ze smluvních povinností, tedy, že zaplacení sankce nelze ztotožňovat s úplatností půjčky. S ohledem na tyto rozsudky a s ohledem na to, že účastník řízení požadované podklady správnímu orgánu poskytl, má účastník řízení za to, že je na místě řízení o uložení sankce zastavit.
28. Účastník řízení dále správnímu orgánu zaslal usnesení Ústavního soudu ze dne 9.2.2021 sp.zn. I ÚS 127/21, ve kterém Ústavní soud uvádí, že na úplatnost půjčky nelze usuzovat ani z ujednání o smluvní pokutě, kterou nelze zaměňovat s úplatností půjčky. S ohledem na toto usnesení účastník řízení opětovně navrhl, aby bylo řízení o uložení sankce zastaveno.

Právní posouzení a vyjádření správního orgánu

29. K námitce ohledně nedodržování lhůt a poskytování součinnosti ze strany účastníka řízení správní orgán úvodem uvádí, že předmětem tohoto správního řízení je, že účastník řízení neposkytl České národní bance informace a podklady specifikované ve výzvě k předložení informací a podkladů ze dne 13.7.2020 v bodě I. a opakované výzvou ze dne 6.8.2020. Předmětem tohoto řízení nejsou výzvy, které správní orgán účastníku řízení zasílal v roce 2019. Správní orgán nesouhlasí s tvrzením účastníka řízení, že ke spáchání přestupku nedošlo, neboť všechny podklady účastník řízení poskytl. Účastník řízení na výzvu správního orgánu sice reagoval, avšak nepředložil požadovanou smluvní dokumentaci k vybraným spotřebitelům a vzájemnou komunikaci mezi spotřebiteli a účastníkem řízení, tedy neposkytl informace a podklady požadované v bodě I. výzvy. Účastník řízení stále jen opakuje, že správní

³ tj. kopie vzájemné komunikace (upomínky, žádosti, poskytované informace, potvrzení, stížnosti, reklamace apod.) mezi účastníkem řízení a ve výzvě uvedenými spotřebiteli související s uplatněním smluvní pokuty

orgán nad činností, kterou účastník řízení vykonává, nevykonává dohled, přičemž svým jednáním správnímu orgánu až do 20.4.2021 znemožňoval prošetřit, zda je jeho činnost v souladu nebo v rozporu se zákonem o spotřebitelském úvěru.

30. K námitce, že správní orgán nerespektuje názor odboru regulace finančního trhu, správní orgán uvádí, že předmětem dotazu bylo pouze zodpovězení otázky, zda k poskytnutí bezúročných a bezúplatných půjček bylo potřeba živnostenské oprávnění. V odpovědi správního orgánu (odboru regulace finančního trhu) však nijak není hodnocena činnost účastníka řízení, například, že by správní orgán uváděl, že se v daném konkrétním případě nejedná o spotřebitelský úvěr. Blíže viz následující prtscreen.

Česká národní banka obdržela dne 6. 6. 2018 Váš dotaz týkající se živnostenského oprávnění pro poskytování bezúročných a bezúplatných finančních půjček podle § 2 písm. c) zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru (dále jen „SZSÚ“). Tážete se, zda bylo za účinnosti SZSÚ k poskytování bezúplatných půjček potřebné živnostenské oprávnění, případně o jaké živnostenské oprávnění šlo.

K Vašemu dotazu sdělujeme následující.

Česká národní banka není příslušná k zodpovězení Vašeho dotazu. Doporučujeme Vám obrátit se na ministerstvo průmyslu a obchodu, které je nadřízeným orgánem živnostenských úřadů a zároveň gestorem zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání.

Jak uvádíte, SZSÚ účinný od 1. 1. 2011 do 30. 11. 2016, se dle § 2 písm. c) nevztahoval na odloženou platbu, půjčku, úvěr nebo jinou obdobnou finanční službu poskytnutou bez úroku a jakékoliv úplaty. ČNB navíc vykonávala dohled nad dodržováním povinností stanovených v SZSÚ pouze osobami uvedenými v § 44 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, v příslušném znění, mezi kterými nebyly osoby poskytující úvěry spotřebitelům na základě živnostenského oprávnění.

Nový zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru (dále jen „NZSÚ“), účinný od 1. 12. 2016, se dle § 5 odst. 3 použije pouze v omezeném rozsahu na spotřebitelský úvěr poskytnutý bez úroku a jakékoliv úplaty jiné než úhrady účelně vynaložených nákladů přímo spojených se zajištěním spotřebitelského úvěru. K poskytování či zprostředkování těchto spotřebitelských úvěrů mj. není nutné oprávnění udělené Českou národní bankou a ČNB zároveň nepřísluší vykonávat dohled nad osobami, které poskytují či zprostředkovávají výhradně úvěry uvedené v § 5 odst. 3 NZSÚ.

31. K námitce, že správní orgán nerespektuje výklad práva českými soudy, správní orgán uvádí, že si všechny účastníkem řízení namítané rozsudky pečlivě přečetl a konstatuje, že uvedené rozsudky se nevztahují k řízení o nesoučinnosti, ale ke smluvní pokutě, nicméně předmětem tohoto řízení je, že účastník řízení neposkytl správnímu orgánu součinnost, když nereagoval na výše uvedené výzvy. Předmětem tohoto řízení tedy není šetření činnosti účastníka řízení jako takové, tedy zjištění, zda je jeho činnost v souladu nebo v rozporu se zákonem o spotřebitelském úvěru. Tím, že účastník řízení požadované podklady neposkytl, správnímu orgánu znemožňuje prošetřit činnost účastníka řízení. Z dosavadních skutkových zjištění plyne důvodné podezření, že nejsou splněny podmínky pro omezenou působnost zákona o spotřebitelském úvěru podle § 5 odst. 3 tohoto zákona, což si správní orgán chtěl ověřit na základě informací a podkladů, které po účastníkovi řízení požadoval a které mu účastník řízení ve lhůtě stanovené správním orgánem v požadovaném rozsahu neposkytl.
32. Správní orgán uvádí, že se nejedná o žádný kompetenční spor. Kompetenčním sporem je spor, ve kterém si jedna strana osobuje pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, o níž bylo druhou stranou vydáno

pravomocné rozhodnutí. Kompetenčním sporem je též spor, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků.

33. V daném případě je pravomoc správního orgánu jasně vymezena zákonem o spotřebitelském úvěru, který stanoví, že osoby podléhající dohledu jsou povinny poskytnout České národní bance při výkonu dohledu potřebnou součinnost, zejména jsou povinny jí na vyžádání předložit informace, podklady, objasnění skutečností, záznamy, zprávy nebo s nimi spojené údaje, a to bez zbytečného odkladu nebo ve lhůtě stanovené Českou národní bankou. To platí obdobně pro toho, kdo je důvodně podezřelý, že neoprávněně provozuje činnost podle tohoto zákona, viz § 135 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru. Zároveň podle § 158 zákona o spotřebitelském úvěru Česká národní banka také projednává přestupky podle tohoto zákona. Pravomoc správního orgánu vyžadovat informace je tedy zcela jasná a nesporná, stejně jako pravomoc vést přestupkové řízení pokud dojde k porušení povinností stanovených tímto zákonem a naplnění znaků některého přestupku.
34. K porušení zásady právní jistoty a legitimního očekávání správní orgán uvádí, že podle zásady legitimních očekávání správní orgán dbá na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly. Tato zásada se tedy aplikuje na rozhodovací praxi správního orgánu. Správní orgán průběžně monitoruje a vyhodnocuje dodržování zákona o spotřebitelském úvěru subjektů na trhu a podniká potřebné kroky při zjištění, že dochází k porušování zákona o spotřebitelském úvěru, přičemž přistupuje ke všem tržním subjektům srovnatelně jak v rámci výkonu dohledu, tak i v rámci ukládání sankcí a opatření k nápravě. Správní orgán má za to, že v daném případě rozhodně nedošlo ani ke svévolnému vykladu práva ani ke zneužití pravomocí úřední osoby, jak tvrdí účastník řízení.
35. Účastník řízení správnímu orgánu část informací požadovaných v bodě I. výzvy poskytl dne 20.4.2021 tj. až po více než 9 měsících. Konkrétně účastník řízení správnímu orgánu zaslal smlouvy o půjčce. Ostatní požadované podklady, tj. kopie vzájemné komunikace (upomínky, žádosti, poskytované informace, potvrzení, stížnosti, reklamace apod.) mezi účastníkem řízení a příslušnými spotřebiteli nepředložil bez zdůvodnění, proč tak neučinil. Účastník řízení tím, že České národní bance informace požadované v bodě I. výzvy účelově nechtěl poskytnout, znemožňoval možnost prošetřit, zda je jeho činnost v souladu nebo v rozporu se zákonem o spotřebitelském úvěru. V této souvislosti Česká národní banka opětovně konstatuje, že to zda došlo ze strany účastníka řízení skutečně k naplnění výjimky stanovené v § 5 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru, lze ověřit pouze na základě konkrétní kompletní smluvní dokumentace a komunikace se spotřebitelem a Česká národní banka jako veřejnoprávní orgán dohledu nad plněním povinností stanovených v zákoně o spotřebitelském úvěru pak v souladu s § 135 odst. 2 tohoto zákona má právo tyto informace vyžadovat.
36. K účastníkem řízení uváděným rozsudkům Nejvyššího správního soudu, správní orgán uvádí, že se tyto rozsudky nevztahují k předmětu tohoto řízení, tj. k nesoučinnosti, ale ke smluvní pokutě. Vzhledem k tomu, že účastník řízení neposkytl správnímu orgánu součinnost, resp. část požadovaných podkladů poskytl až dne 20.4.2021, tj. až po více než 9 měsících, tedy jednoznačně spáchal přestupek

podle § 157 odst. 1 písm. f) zákona o spotřebitelském úvěru, není na místě řízení zastavovat, jak navrhuje účastník řízení.

37. K účastníkem řízení uváděnému usnesení Ústavního soudu správní orgán odkazuje na své vyjádření v předchozím odstavci, neboť právní názor Ústavního soudu je totožný s právním názorem Nejvyššího správního soudu.
38. **S ohledem na výše uvedené lze shrnout, že účastník řízení tím, že bez zbytečného odkladu po 6.8.2020, neposkytl České národní bance informace a podklady specifikované ve výzvě k předložení informací a podkladů ze dne 13.7.2020, č.j. 2020/090425/CNB/650 v bodě I. a opakovaně výzvou ze dne 6.8.2020 č.j. 2020/099229/CNB/650, porušil povinnost stanovenou v § 135 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru, a naplnil tak skutkovou podstatu přestupku upraveného v § 157 odst. 1 písm. f) zákona o spotřebitelském úvěru.**

D. Sankce

39. Účastník řízení se shora popsaným jednáním, tedy neposkytnutím informací uvedených ve výroku tohoto rozhodnutí ve stanovené lhůtě dopustil přestupku podle ustanovení § 157 odst. 1 písm. f) zákona o spotřebitelském úvěru. Podle typové **závažnosti**, respektive významu zákonem chráněného zájmu vyjádřeného horní hranicí sazby peněžité sankce, patří přestupek upravený v ustanovení § 157 odst. 1 písm. f) zákona o spotřebitelském úvěru, spočívající v povinnosti poskytnout České národní bance při výkonu dohledu požadované informace a potřebná vysvětlení, mezi přestupky s nižší mírou závažnosti s ohledem na stanovenou horní hranici možné pokuty, neboť podle ustanovení § 157 odst. 3 písm. a) tohoto zákona za něj lze uložit sankci až do výše 5 000 000 Kč.
40. Přestupkový zákon umožňuje uložení alternativních druhů trestů (např. napomenutí) a popř. modifikaci trestu (např. podmíněné upuštění od uložení správního trestu). S ohledem na závažnost protiprávního jednání účastníka řízení v tomto konkrétním případě, však nepřipadá aplikace alternativních druhů trestání ani modifikace trestu v úvahu. Jako nejefektivnější prostředek, který zajistí splnění individuálně a generálně preventivního i represivního účelu sankce, se v daném případě jeví uložení pokuty.
41. Při stanovování výše pokuty se správní orgán řídil zásadami uvedenými v § 37 přestupkového zákona, povahu a závažnost přestupku posoudil podle § 38 přestupkového zákona, a přihlédl ke všem polehčujícím i přitěžujícím okolnostem ve smyslu § 39 a § 40 přestupkového zákona. Zároveň správní orgán přihlédl k obecným právním zásadám, zejména k zásadě individualizace sankce a k zásadě legitimního očekávání.
42. V souladu se zásadou individualizace správního trestu musí výměra pokuty odpovídat všem okolnostem a zvláštnostem případu. Současně musí ukládaná pokuta vést k naplnění obou jejích účinků, tedy účinku preventivního i represivního.
43. **Povaha a závažnost přestupku** je v posuzovaném případě dána zejména významem zákonem chráněného zájmu, tedy objektu přestupku, způsobem spáchání přestupku a významem a rozsahem následku přestupku.

44. **Chráněným zájmem** (objektem přestupku) je v projednávaném případě zájem na řádném, rychlém a efektivním výkonu dohledu nad dodržováním povinností stanovených v zákoně o spotřebitelském úvěru.
45. **Následkem** protiprávního jednání účastníka řízení je právě ztížení výkonu dohledu v oblasti poskytování spotřebitelského úvěru. Vzhledem k tomu, že se jedná o šetření neoprávněné činnosti, tedy šetření činnosti se značnou společenskou nebezpečností, považuje správní orgán tento následek za významný.
46. Z hlediska **způsobu** spáchání jde v projednávaném případě o přestupek spáchaný opomenutím, tedy nekonáním tam, kde měl účastník řízení podle ustanovení § 135 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru konat, tj. poskytnout České národní bance požadované informace ve stanovené lhůtě.
47. Správní orgán neshledal žádnou **polehčující okolnost** ve prospěch účastníka řízení, neboť účastník řízení se správním orgánem řádně nespolupracoval a výrazně mu tak ztěžoval možnost, aby správní orgán jeho činnost prošetřil. Účastník řízení část požadovaných podkladů doručil dne 20.4.2021, tedy poté co mu bylo doručeno rozhodnutí bankovní rady o rozkladu. Správní orgán v této souvislosti zdůrazňuje, že nepovažuje za polehčující okolnost skutečnost, že účastník řízení správnímu orgánu část požadovaných podkladů dodatečně doručil, neboť tak učinil až po více než 9 měsících od výzvy správního orgánu.
48. Správní orgán se zabýval i hospodářskou situací účastníka řízení, aby ji případně vzal v úvahu při stanovování výše pokuty. Majetkové poměry účastníka řízení správní orgán zkoumal z poslední dostupné účetní závěrky účastníka řízení, tedy z účetní závěrky za rok 2019. Z této účetní závěrky přitom vyplývá, že ke dni 31.12.2019 činil vlastní kapitál účastníka řízení částku 24 383 000 Kč a výsledek hospodaření po zdanění 12 749 000 Kč. Vzhledem k této skutečnosti má správní orgán za to, že takto vyměřená pokuta neohrozí majetkové poměry účastníka řízení.
49. Při úvaze o konkrétní výši pokuty vzal správní orgán v úvahu jak represivní, tak preventivní účinek ukládané pokuty, když cílem ukládané pokuty je nejen potrestat účastníka řízení, ale též odradit ho od dalšího takového jednání. Správní orgán má za to, že **pokuta ve výši 50 000 Kč**, jež je uložena při samé dolní hranici zákonem vymezeného rozpětí, je s ohledem na závažnost jednání účastníka řízení a s ohledem na represivní a preventivní účinek tohoto rozhodnutí přiměřená. Správní orgán dále uvádí, že se zabýval otázkou, zda není na místě účastníkovi řízení pokutu přiměřeně snížit, když požadované podklady nakonec poskytl. Správní orgán v daném případě neshledal důvody pro případné snížení uložené pokuty, neboť účastník řízení správnímu orgánu více než 9 měsíců znemožňoval prošetřit jeho činnost.
50. Ze všech výše uvedených důvodů pak správní orgán rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

E. Náhrada nákladů řízení

51. Správní orgán v rozhodnutí ze shora uvedených důvodů shledal, že účastník řízení svým jednáním porušil zákon o spotřebitelském úvěru. Účastník řízení tedy vyvolal

správní řízení porušením své povinnosti. Ustanovení § 79 odst. 5 správního řádu stanoví, že povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou uloží správní orgán účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti. Prováděcí právní předpis stanoví výši paušální částky nákladů řízení a výši paušální částky nákladů řízení ve zvláště složitých případech nebo byl-li přibrán znalec.

52. Prováděcí předpis, tj. vyhláška č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, svým § 6 odst. 1 stanovuje, že paušální částka nákladů správního řízení, které účastník vyvolal porušením své právní povinnosti, činí 1 000 Kč. Z uvedených důvodů uložil správní orgán účastníku řízení k úhradě náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí lze podat podle ustanovení § 81 správního řádu ve spojení s ustanovením § 152 odst. 1 správního řádu rozklad u České národní banky, Na Příkopě 28, 115 03 Praha 1, a to prostřednictvím sekce licenčních a sankčních řízení. Lhůta pro podání rozkladu činí podle ustanovení § 83 odst. 1 správního řádu ve spojení s ustanovením § 152 odst. 5 správního řádu 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí.

Ing. Karel Gabrhel, LL.M.
ředitel sekce licenčních a sankčních řízení
podepsáno elektronicky

v z. Mgr. Blanka Waagnerová
Mgr. et Mgr. Petra Chroustovská
ředitelka odboru sankčních řízení
podepsáno elektronicky

- **rozhodnutí bankovní rady České národní banky o rozkladu č.j. 2021/92439/CNB/110 ze dne 9. září 2021, sp.zn. Sp/2020/370/573**

V Praze dne 9. září 2021
Č.j.: 2021/092439/CNB/110
Počet stran: 11
Vypraveno dne: 13. září 2021

ROZHODNUTÍ O ROZKLADU

Bankovní rada České národní banky (dále „bankovní rada“) jako orgán příslušný podle § 5 odst. písm. h) zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (dále zákon o České národní bance“) rozhodovat o rozkladech proti rozhodnutím České národní banky v prvním stupni přezkoumala na základě rozkladu podaného dne 9. 7. 2021 společností Chytrý nájem s.r.o., IČO 29158958, se sídlem č. p. 479, 330 17 Chotíkov, rozhodnutí České národní banky č. j. 2021/69808/570 ze dne 28. 6. 2021, sp. zn. Sp/2020/370/573, a po projednání rozkladu v rozkladové komisi ustavené podle § 152 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále „správní řád“) rozhodla takto:

Rozklad společnosti Chytrý nájem s.r.o., IČO 29158958, se sídlem č. p. 479, 330 17 Chotíkov, se podle § 90 odst. 5 správního řádu ve spojení s § 46c zákona o České národní bance zamítá a rozhodnutí České národní banky č. j. 2021/69808/570 ze dne 28. 6. 2021 se potvrzuje.

ODŮVODNĚNÍ

[1.] Doručením příkazu č. j. 2020/131770/570 ze dne 26. 10. 2020 zahájila Česká národní banka (dále též „správní orgán prvního stupně“) se společností Chytrý nájem s.r.o., IČO 29158958, se sídlem č. p. 479, 330 17 Chotíkov (dále „účastník řízení“) přestupkové řízení. Příkazem byla účastníkovi řízení uložena pokuta za to, že porušil povinnost poskytnout České národní bance při výkonu dohledu požadované informace a potřebná vysvětlení, čímž porušil zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o spotřebitelském úvěru“), za což mu byla uložena pokuta ve výši 50 000 Kč.

[2.] Účastník řízení podal proti vydanému příkazu v zákonné lhůtě dne 29. 10. 2020 odpor, čímž došlo ke zrušení příkazu a správní orgán prvního stupně podle § 150 odst. 3 správního řádu pokračoval v řízení.

[3.] Dne 2. 2. 2021 vydal správní orgán prvního stupně rozhodnutí č. j. 2021/12721/570, kterým byla účastníkovi řízení uložena pokuta ve výši 50 000 Kč. Proti tomuto rozhodnutí byl podán rozklad. Rozhodnutím o rozkladu č. j. 2021/029196/570 ze dne 18. 3. 2021 bylo rozhodnutí zrušeno a věc vrácena správnímu orgánu prvního stupně k novému projednání. Bankovní rada správnímu orgánu prvního stupně uložila, aby v rámci nového projednání doplnil správní spis, dal znovu možnost účastníkovi řízení vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a vydal nové rozhodnutí.

[4.] Dne 28. 6. 2021 vydal správní orgán prvního stupně rozhodnutí č. j. 2021/69808/570 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým byl účastník řízení ve výrokové části A uznán

vinným, že bez zbytečného odkladu po 6. 8. 2020 neposkytl České národní bance informace a podklady specifikované ve výzvě k předložení informací a podkladů ze dne 13. 7. 2020, č. j. 2020/090425/CNB/650, v bodě I a opakované výzvou ze dne 6. 8. 2020, č. j. 2020/099229/CNB/650, tedy porušil povinnost stanovenou v ustanovení § 135 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru poskytnout České národní bance při výkonu dohledu požadované informace a potřebná vysvětlení. Tímto jednáním se dopustil přestupku podle ustanovení § 157 odst. 1 písm. f) zákona o spotřebitelském úvěru, za což mu byla podle ustanovení § 157 odst. 3 písm. a) zákona o spotřebitelském úvěru uložena pokuta ve výši 50 000 Kč.

[5.] Účastníkovi řízení byla dále ve výrokové části B napadeného rozhodnutí podle § 79 odst. 5 správního řádu uložena povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou 1 000 Kč.

[6.] Napadené rozhodnutí bylo účastníkovi řízení doručeno dne 28. 6. 2021.

[7.] Účastník řízení podal proti napadenému rozhodnutí v zákonné lhůtě dne 9. 7. 2021 rozklad. V rozkladu navrhuje, „aby napadené rozhodnutí bylo jako nezákonné/překvapivé/nicotné zrušeno z důvodu, že skutek se nestal, nebyl spolehlivě prokázán, a pro nedostatek pravomoci“.

[8.] ***V řízení o rozkladu přezkoumala bankovní rada napadené rozhodnutí v rozsahu uvedeném v § 98 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.***

[9.] Bankovní rada po přezkoumání napadeného rozhodnutí a řízení, které mu předcházelo, dospěla k závěru, že správní orgán prvního stupně zjistil stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti, a zjistil rozhodné skutečnosti odůvodňující vydání napadeného rozhodnutí. Správní orgán prvního stupně shromáždil podklady v rozsahu, který je dostatečnou oporou pro vydání napadeného rozhodnutí v souladu s ustanoveními § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu.

[10.] Dříve než bankovní rada přistoupí k vypořádání námitek účastníka řízení, považuje za zásadní zdůraznit, co je předmětem tohoto řízení. Předmětem tohoto řízení je jednání účastníka řízení spočívající v porušení povinnosti poskytnout České národní bance při výkonu dohledu součinnost (a to bez zbytečného odkladu, nebo ve lhůtě stanovené Českou národní bankou), stanovené v § 135 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru. Porušením této povinnosti se účastník řízení dopustil přestupku podle § 157 odst. 1 písm. f) zákona o spotřebitelském úvěru (Právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že neposkytne České národní bance při výkonu dohledu potřebnou součinnost podle § 135 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru.). Bankovní rada konstatuje, že tento přestupek lze spáchat dvěma způsoby, a to tak, že subjekt neposkytne součinnost při výkonu dohledu České národní bance (i) vůbec, nebo (ii) pozdě. Účastník řízení je sankcionován za to, že bez zbytečného odkladu po 6. 8. 2020 neposkytl České národní bance informace a podklady specifikované ve výzvě k předložení informací a podkladů ze dne 13. 7. 2020, č. j. 2020/090425/CNB/650, v bodě I a opakované výzvou ze dne 6. 8. 2020, č. j. 2020/099229/CNB/650. Účastník řízení doručil dne 20. 4. 2021 část požadovaných podkladů a informací, což je uvedeno v bodu 35 napadeného rozhodnutí, ale nedodržel stanovenou lhůtu (bez zbytečného odkladu), ve které tak měl učinit. Samotná skutečnost, že účastník řízení některé dokumenty následně poskytl, neznamená, že se přestupku nedopustil, neboť skutková podstata přestupku již byla naplněna.

[11.] Bankovní rada shrnuje, že účastník řízení je tedy sankcionován za to, že požadované podklady a informace neposkytl včas, a nikoliv za to, že ani po cca 11 měsících (počítáno od

zaslání výzvy do vydání napadeného rozhodnutí) část požadovaných podkladů a informací vůbec neposkytl.

[12.] Pro úplnost bankovní rada dodává, že předmětem tohoto řízení není šetření činnosti účastníka řízení jako takové, tedy zjištění, zda je jeho činnost v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru, či nikoliv. Bankovní rada konstatuje, že účastník řízení opakovaně vysvětluje a předkládá důkazy v podobě soudních rozhodnutí, ze kterých dovozuje, že neprovozoval činnost, ke které je třeba povolení České národní banky. Takový postup účastníka řízení je v tomto přestupkovém řízení nadbytečný. Pokud správní orgán prvního stupně, poté co prošetří činnost účastníka řízení, dospěje k závěru, že existuje důvodné podezření, že účastník řízení porušil jiná ustanovení zákona o spotřebitelském úvěru, zahájí s ním řízení, jejichž předmětem budou odpovídající porušení právních předpisů. Případné stíhání účastníka řízení za přestupek neoprávněného poskytování spotřebitelského úvěru tak může být předmětem jiného přestupkového řízení.

[13.] Bankovní rada konstatuje, že účastník řízení v rozkladu uplatnil téměř totožné námitky jako v průběhu řízení na prvním stupni.

[14.] K jednotlivým námitkám účastníka řízení uvádí bankovní rada následující. Při vypořádání námitek zachovává bankovní rada pořadí, v jakém jsou námitky uvedeny v rozkladu.

I. K námitce nerespektování právního názoru uvedeného v rozhodnutí bankovní rady o rozkladu č. j. 2021/029196/CNB/110 ze dne 18. 3. 2021

[15.] *Účastník řízení cituje vybrané body rozhodnutí bankovní rady o rozkladu č. j. 2021/029196/CNB/110 ze dne 18. 3. 2021, ve kterých bylo správnímu orgánu prvního stupně uloženo doplnit dokazování a dát účastníkovi řízení možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Dle názoru účastníka řízení dokazování nebylo doplněno, neboť je odkazováno na bankovní výpisy opatřené v rámci jiného správního spisu (KIP/2019/00009/651), které účastník řízení nikdy neposkytl, a proto se k nim nemohl vyjádřit.*

[16.] *Podle účastníka řízení správní orgán prvního stupně ukládá pokutu bez pravomoci, bez doplnění dokazování a bez zpřístupnění celého správního spisu. Tímto postupem správní orgán prvního stupně nerespektoval právní názor bankovní rady, což činí napadené rozhodnutí nezákonným. Správní orgán prvního stupně neměl do 14. 4. 2021 k dispozici kompletní spis, a proto se účastník řízení nemohl dopustit vytýkaného přestupku.*

[17.] Bankovní rada nesouhlasí s námitkou, že správní orgán prvního stupně nepostupoval podle právního názoru uvedeného v rozhodnutí o rozkladu č. j. 2021/029196/CNB/110 ze dne 18. 3. 2021 (dále jen „zrušovací rozhodnutí“). Ve zrušovacím rozhodnutí bankovní rada uložila správnímu orgánu prvního stupně, aby doplnil dokazování, respektive správní spis, dal účastníkovi řízení možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a vydal nové rozhodnutí. Ze správního spisu bankovní rada ověřila, že správní orgán prvního stupně doplnil dokazování tím, že do správního spisu založil výpisy z účtu na CD nosiči¹, a dne 14. 4. 2021 zaslal účastníkovi řízení přípis č. j. 2021/39574/570², kterým mu byla dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Na základě tohoto přípisu účastník řízení požádal dne 20. 4. 2021³ o postoupení správního spisu na mimopražské pracoviště České národní banky v Plzni. Přípisem správního orgánu prvního stupně č. j. 2021/43710/570⁴ ze dne 26. 4. 2021 byl účastník řízení informován, že seznámit se s podklady rozhodnutí je možné pouze v budově

¹ Č. 1. 158.

² Č. 1. 59-161.

³ Č. 1. 162-165.

⁴ Č. 1. 166-167.

České národní banky v Praze. Vzhledem k tomu, že podle § 38 odst. 4 správního řádu je s právem nahlížet do spisu spojeno právo činit si výpisy a právo na to, aby správní orgán pořídil kopie spisu nebo jeho části, nabídl správní orgán prvního stupně účastníkovi řízení možnost pořízení kopie spisu. Této možnosti účastník řízení využil a dne 6. 5. 2021, č. j. 2021/47867/570⁵, mu byla zaslána kompletní kopie správního spisu (cca 180 stran) do datové schránky. Bankovní rada konstatuje, že tento postup je souladný se správním řádem, neboť před vydáním napadeného rozhodnutí bylo účastníkovi řízení umožněno seznámit se se všemi podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim. Procesní práva účastníka řízení nebyla zkrácena.

[18.] K námitce účastníka řízení, že dokazování nebylo doplněno, neboť je odkazováno na bankovní výpisy opatřené v rámci jiného správního spisu (KIP/2019/00009/651), které účastník řízení nikdy neposkytl, a proto se k nim nemohl vyjádřit, bankovní rada uvádí, že do správního spisu byly doplněny výpisy z bankovního účtu účastníka řízení, které správní orgán prvního stupně získal v souladu se zákonem od společnosti [REDAKCE]. Podle § 17 odst. 1 věty třetí správního řádu spis tvoří zejména podání, protokoly, záznamy, písemná vyhotovení rozhodnutí a další písemnosti, které se vztahují k dané věci. Jednoduše řečeno, obsah spisu tvoří vše, co s věcí nějak souvisí. Obsahem spisu tak nemusí být jen podklady, které byly získány přímo od účastníka řízení. Bankovní rada zdůrazňuje, že na základě bankovních výpisů z účtu účastníka řízení má za prokázané, že dokumenty vymezené v bodu I výzvy ze dne 13. 7. 2020 má účastník řízení k dispozici a měl je poskytnout. Ostatně tuto skutečnost účastník řízení potvrdil tím, že část požadovaných dokumentů dne 20. 4. 2021 skutečně poskytl (dále viz část II tohoto rozhodnutí), ačkoli dříve jejich existenci popíral. Bankovní rada proto nemá pochybnosti o tom, že ke spáchání přestupku došlo.

[19.] Námitku nedostatku pravomoci účastník řízení uvedl na několika místech v rozkladu a bankovní rada ji považuje za nesprávnou (viz níže část III tohoto rozhodnutí).

II. K námitce předložení dalších dokumentů

[20.] *Účastník řízení uvádí, že nad rámec výzvy ze dne 13. 7. 2020 a výzvy ze dne 6. 8. 2020 správnímu orgánu prvního stupně zaslal dne 20. 4. 2021 všechny požadované dokumenty týkající se jmenovitě určených spotřebitelů, kterými účastník řízení disponuje. Jedná se o typově stejné smlouvy, které byly správnímu orgánu prvního stupně zaslány dne 17. 9. 2019. Tyto dokumenty odstraňují jakékoliv pochybnosti ohledně charakteru uzavíraných smluv. Z toho, že spotřebitelé z jakéhokoli důvodu porušili povinnost zajištěnou smluvní pokutou tím, že částku 170 000 Kč účastníkovi řízení nevrátili, a vznikla jim tak povinnost zaplatit smluvní pokutu, nelze dovozovat, že uzavřená smlouva byla smlouvou úplatnou, zatímco v případě, že by svou povinnost řádně a včas splnili, byla by tatáž smlouva smlouvou bezúplatnou. Účastník řízení v rozkladu nově uvedl, že žádnou doprovodnou dokumentaci k těmto smlouvám nedisponuje.*

[21.] Bankovní rada ze správního spisu ověřila, že účastník řízení dne 20. 4. 2021, tj. po více než 9 měsících od zaslání první výzvy, poskytl část informací uvedených v bodě I výzvy, konkrétně smlouvy o půjčce (zda to byly typově stejné smlouvy jako v roce 2019, je nepodstatné, neboť správnímu orgánu prvního stupně není známo, zda účastník řízení smlouvy aktualizuje, či nikoliv). Ostatní požadované podklady, tj. kopie vzájemné komunikace (upomínky, žádosti, poskytované informace, potvrzení, stížnosti, reklamace apod.) mezi účastníkem řízení a příslušnými spotřebiteli, účastník řízení do vydání rozhodnutí ve věci nepředložil. Tuto skutečnost již konstatoval správní orgán prvního stupně v bodu 35 napadeného rozhodnutí.

⁵ Č. l. 176-179.

[22.] Námitku účastníka řízení, že žádnou doprovodnou dokumentací k těmto smlouvám nedisponuje, považuje bankovní rada za bezpředmětnou, neboť jak již bankovní rada uvedla v bodu 10 tohoto rozhodnutí o rozkladu, účastník řízení je sankcionován za to, že správním orgánem prvního stupně požadované dokumenty nepředložil bez zbytečného odkladu po 6. 8. 2020, nikoliv za to, že je nepředložil vůbec. Současně považuje bankovní rada tvrzení, že účastník řízení dalšími správním orgánem prvního stupně požadovanými dokumenty nedisponuje, za nepravdivé. Z výpisu z bankovního účtu č. [REDAKCE] bankovní rada zjistila, že např. spotřebitel [REDAKCE], nar. [REDAKCE], bytem [REDAKCE], platil v letech 2018-2020 účastníkovi řízení měsíčně smluvní pokutu ve výši 2 550 Kč, přičemž ve zprávě pro příjemce uváděl „Uhrada smluvní pokuty [REDAKCE]“. Lze si obtížně představit, že by tento a další spotřebitelé hradili smluvní pokutu, aniž by k tomu byli písemně vyzváni, popř. že by všichni spotřebitelé hradili smluvní pokuty bez jakýchkoliv upomínek.

[23.] K námitce účastníka řízení, že předložené dokumenty odstraňují pochybnosti o charakteru uzavíraných smluv, bankovní rada připomíná, že předmětem tohoto řízení je porušení povinnosti poskytnout součinnost a nikoliv to, zda jsou, či nejsou smlouvy o půjčce úplatné.

III. K námitce nedostatku pravomoci České národní banky

[24.] *Účastník řízení nezpochybňuje, že Česká národní banka vykonává dohled nad fyzickými a právnickými osobami na základě zákona a v jeho mezích. V konkrétním případě však její pravomoc zanikla nejpozději součinností účastníka řízení dne 17. 9. 2019, popřípadě 20. 4. 2021. Účastník řízení se domnívá, že není pravdou, že by znemožňoval prošetřit, zda je jeho činnost v souladu se zákonem, když účastník řízení poskytoval mimořádnou součinnost tím, že dokládal správním orgánem prvního stupně judikaturu Nejvyššího soudu. Účastník řízení v této souvislosti odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2019, č. j. 33 Cdo 2279/2018-227, rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26. 11. 2020, č. j. 29 Cdo 1387/2019-155, rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. 12. 2020, sp. zn. 29 Cdo 2377/2019, a rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 9. 2. 2021, sp. zn. I ÚS 127/21, ze kterých plyne, že nebylo-li smluvními stranami sjednáno, že dlužník zaplatí věřiteli za to, že mu půjčí finanční prostředky, nelze úplatnost půjčky dovozovat ze skutečnosti, že si smluvní strany sjednaly finanční sankci za porušení některé ze smluvních povinností, tedy že nelze ztotožňovat zaplacení sankce s úplatností půjčky. Na základě této soudní judikatury účastník řízení dospěl k závěru, že by mělo být přestupkové řízení zastaveno, popř. předáno nadřízenému orgánu, aby zohlednil praxi Nejvyššího soudu při řešení sporu o nedostatku pravomoci k provádění kontroly a ukládání sankcí.*

[25.] Bankovní rada zásadně nesouhlasí s námitkou účastníka řízení, že pravomoc České národní banky provádět dohled nad účastníkem řízení zanikla 17. 9. 2019, popř. 20. 4. 2021. Správní orgán prvního stupně v bodu 33 napadeného rozhodnutí uvedl, že pravomoc České národní banky je nesporná a jasně daná zákonem o spotřebitelském úvěru, který stanoví, že osoby podléhající dohledu jsou povinny poskytnout České národní bance při výkonu dohledu potřebnou součinnost, zejména jsou povinny na vyžádání předložit informace, podklady, objasnění skutečností, záznamy, zprávy nebo s nimi spojené údaje, a to bez zbytečného odkladu, nebo ve lhůtě stanovené Českou národní bankou. Uvedené platí obdobně pro toho, kdo je důvodně podezřelý, že neoprávněně provozuje činnost podle tohoto zákona. S tím bankovní rada souhlasí a doplňuje, že § 136 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru České národní bance dále umožňuje provést u toho, kdo je důvodně podezřelý, že neoprávněně poskytuje nebo zprostředkovává spotřebitelské úvěry, kontrolu na místě v rozsahu, který je nezbytný ke zjištění skutkového stavu týkajícího se činnosti, která zakládá toto podezření. Při posuzování pravomoci České národní banky je třeba vycházet z logického výkladu zákona

o spotřebitelském úvěru. Nelze totiž připustit, aby ten, kdo je důvodně podezřelý, že neoprávněně provozuje činnost podle tohoto zákona, nepodléhal dohledu České národní banky, a tudíž takové podezření nemohlo být potvrzeno či vyvráceno. Ustanovení § 157 odst. 1 písm. d) a e) zákona o spotřebitelském úvěru, upravující přestupky neoprávněného poskytování a zprostředkování spotřebitelského úvěru, by pak ztrácela smysl.

[26.] K této námitce bankovní rada uzavírá, že nedostatek pravomoci namítal účastník řízení již v průběhu řízení a námitkou se zabýval jak správní orgán prvního stupně (bod 33 napadeného rozhodnutí), tak také bankovní rada (body 19 a 20 zrušovacího rozhodnutí). Na tato rozhodnutí bankovní rada v podrobnostech odkazuje.

[27.] Bankovní rada zdůrazňuje, že, jak vyplývá ze spisového materiálu, účastník řízení součinnost bez zbytečného odkladu neposkytl, a proto mu byla uložena pokuta. Tvzení o mimořádné součinnosti je tak nesprávné. Správní orgán prvního stupně totiž nepožadoval po účastníkovi řízení soudní judikaturu, ale konkrétní smluvní dokumenty, které účastník řízení bez zbytečného odkladu neposkytl. K poskytnutým rozsudkům bankovní rada uvádí, že se nevztahují k řízení o nesoučinnosti, ale ke smluvním pokutám. Jedná se o soukromoprávní spory mezi účastníkem řízení a jeho zákazníky, resp. spotřebiteli, jejichž předmětem je zodpovězení otázky, zda je smluvní pokuta sankcí za porušení smluvní povinnosti. Z předložených soudních rozsudků nelze dovodit nedostatek pravomoci České národní banky k provádění kontroly a ukládání sankcí, a proto bankovní rada neshledala důvody pro zastavení řízení.

IV. K námitce nezákonnosti

[28.] *Účastník řízení uvádí, že rozhodnutí obsahuje prvky libovůle, kdy bez odpovídajícího odůvodnění a zákonného podkladu dochází k nezákonnému trestání. Dle názoru účastníka řízení je správní orgán prvního stupně prakticky rok nečinný (17. 9. 2019 – 13. 7. 2020), a proto považuje za absurdní, aby časové hledisko bylo účastníkovi řízení vytýkáno.*

[29.] *Účastník řízení spatřuje nezákonnost rozhodnutí a řízení o uložení pokuty v těchto skutečnostech:*

(a) vždy poskytoval České národní bance mimořádnou součinnost k provedení kontroly, která byla zahájena dne 11. 7. 2019, a nikoliv dne 26. 10. 2020, jak správní orgán prvního stupně nesprávně tvrdí,

(b) připsím ze dne 17. 9. 2019 poskytl větší součinnost, než která po něm byla vyžadována, neboť na výzvu České národní banky reagoval čtyřstránkovým vysvětlujícím dopisem spolu s příslušnou dokumentací,

(c) výzvě ze dne 13. 7. 2020 bylo bezesbýtku vyhověno, neboť pokud jde o bod I výzvy, byl formulován podmíněně, tj. zašlete kompletní dokumentaci ke smlouvám o půjčce uzavřeným s uvedenými osobami, a to v případě, že vůči těmto osobám byla uplatněna smluvní pokuta. Podmínka zaslání smluv (uplatnění smluvní pokuty) však splněna nebyla. Pokud Česká národní banka požadovala předložení dalších smluv, a to bez ohledu na existenci smluvních pokut, měla být výzva formulována tímto směrem. V takovém případě by bylo výzvě vyhověno.

(d) veškeré uzavírané smlouvy jsou bezúročné, a proto si Česká národní banka mohla učinit závěr nejpozději dne 17. 9. 2019 bez ohledu na požadování dalších smluv o půjčce,

(e) účastník řízení neposkytuje ani nenabízí službu Chytrý nájem. Jde o službu se shodným názvem jako obchodní firma účastníka řízení. Účastník řízení není vlastníkem nemovitosti, které pronajímá, proto s osobami nájemců nemůže mít sjednanu možnost koupě, a jediná úplata, která se v zaslaných smlouvách požaduje, je nájemné. Pokud tedy má účastník řízení se spotřebiteli uzavřenou jakoukoli nájemní smlouvu, jde o prostý nájemní, resp. podnájemní

vztah bez sjednané možnosti koupě a s jedinou platbou – nájemným za užívání nemovitosti. Proto se nejedná a ani nemůže jednat o spotřebitelský úvěr, a není tím založena dozorová pravomoc České národní banky zahrnující provádění kontroly a uložení sankce.

[30.] Bankovní rada konstatuje, že námitku nezákonnosti převzal účastník řízení z rozkladu ze dne 4. 2. 2021, aniž by zohlednil, že se k uvedeným námitkám bankovní rada ve zrušovacím rozhodnutí již vyjádřila a současně došlo k doplnění správního spisu.

[31.] Bankovní rada neshledala, že by napadené rozhodnutí obsahovalo prvky libovůle, kdy by bez odpovídajícího odůvodnění a zákonného podkladu došlo k nezákonnému trestání. Pojmem libovůle se již zabývala soudní judikatura⁶ a bankovní rada v posuzovaném případě neidentifikovala žádné skutečnosti, které by představovaly libovůli správního orgánu prvního stupně při rozhodování ve správním řízení. Bankovní rada konstatuje, že odůvodnění napadeného rozhodnutí (jehož náležitosti jsou stanoveny v § 68 odst. 3 správního řádu⁷) bylo vyhotoveno ve správním řádem stanoveném rozsahu a je z něj zřejmý skutkový a právní kontext věci, z něhož správní orgán prvního stupně vycházel. Jednoduše řečeno, napadené rozhodnutí dostatečným způsobem shrnuje výsledky přestupkového řízení.

[32.] Námitku účastníka řízení ohledně nečinnosti správního orgánu prvního stupně a součinnosti účastníka řízení považuje bankovní rada za nedůvodnou. Jak již bylo uvedeno v bodu 10 tohoto rozhodnutí o rozkladu, předmětem tohoto řízení je nesoučinnost účastníka řízení ohledně výzev ze dne 13. 7. 2020 a ze dne 6. 8. 2020, přičemž správní řízení bylo zahájeno dne 26. 10. 2020. Dohledové výzvy, které byly účastníkovi řízení zaslány v roce 2019, s posuzovaným případem nesouvisí a nemají na něj žádný vliv (bod 14 zrušovacího rozhodnutí).

[33.] Bankovní rada souhlasí, že účastník řízení na výzvu ze dne 13. 7. 2020 sice reagoval, ale nepředložil požadovanou smluvní dokumentaci k vybraným spotřebitelům a vzájemnou komunikaci mezi spotřebiteli a účastníkem řízení, tedy neposkytl informace a podklady požadované v bodě I výzvy. Účastník řízení v rozkladu ze dne 4. 2. 2021 tvrdil, že výzvy byly formulovány podmíněně a že podmínka (uplatnění smluvní pokuty) pro poskytnutí požadovaných dokumentů nebyla splněna. Bankovní rada toto tvrzení ověřila a zjistila, že správní spis v inkriminované době neobsahoval žádné dokumenty, aby mohla být tvrzení účastníka řízení vyvrácena, a proto rozhodnutí ze dne 2. 2. 2021 zrušila. Následně správní orgán prvního stupně správní spis doplnil. Poté, co účastník řízení zjistil, že bankovní výpisy jsou součástí spisu, správnímu orgánu prvního stupně poskytl alespoň požadované smlouvy. Avšak místo toho, aby účastník řízení předložil všechny požadované dokumenty, stále opakuje, že Česká národní banka nemá pravomoc k výkonu dohledu nad jeho činností, čímž se snaží znemožnit prošetření, zda je jeho činnost v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru. Z úřední činnosti je bankovní radě známo, že České národní bance přicházejí stále

⁶ Nález Ústavního soudu č. j. I. ÚS 4239/12 ze dne 10. 6. 2013 : „V dosavadní judikatuře ve věcech ústavních stížností interpretoval Ústavní soud pojem libovůle jako extrémní nesoulad právních závěrů s vykonanými skutkovými a právními zjištěními, dále jako nerespektování kogentní normy či jako interpretaci, jež je v extrémním rozporu s principy spravedlnosti (příkladem čehož je přepjatý formalismus), interpretaci ocitající se v extrémním nesouladu s obsahem jak právní praxí, tak i doktrínou obecně akceptovaných výkladových metod, jakož i interpretaci a aplikaci zákonných pojmů v jiném než zákonem stanoveném a právním myšlením konsensuálně akceptovaném významu (a v tom rámci i odklonu od ustálené judikatury), aniž by byly dostatečně vyloženy důvody, pro které obecný soud výkladovou praxi dosud převažující a stabilizovanou odmítá, a konečně jako rozhodování bez bližších kritérií či alespoň zásad odvozených z právní normy (srov. např. nález ze dne 13. 3. 2013 sp. zn. I. ÚS 2306/12).“

⁷ V odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.

nové podněty spotřebitelů týkající se činnosti účastníka řízení, a proto je více než nezbytné co nejrychleji ověřit, zda účastník řízení provozuje podnikatelskou činnost v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru.

[34.] K námitkám uvedeným v písmenech d) a e) bankovní rada opakovaně uvádí, že vzhledem k tomu, že předmětem tohoto přestupkového řízení není neoprávněné provozování činnosti podle zákona o spotřebitelském úvěru, považuje za bezpředmětné a předčasné se k nim v tomto řízení vyjadřovat.

V. K bodu I rozkladu – nedodržování lhůt stanovených správním řádem a poskytování součinnosti

[35.] *Účastník řízení nejprve podrobně popisuje zaslané výzvy a své reakce na tyto výzvy a napadá kontrolu České národní banky jako mimořádně dlouhou a bezvýslednou. Znovu opakuje, že se vytýkaného jednání nedopustil a způsob udělení pokuty považuje za nezákonný. Pokud měl být ze strany České národní banky kontrolován obsah dalších uzavřených smluv, mělo to být jasně uvedeno ve výzvě. V takovém případě by byly požadované smlouvy poskytnuty. Přestože se účastník řízení domnívá, že Česká národní banka nemá dostatek pravomoci, vždy na výzvy reagoval řádně a včas. Účastník řízení dále namítá podjatost a nepřátelský postup správního orgánu prvního stupně.*

[36.] Bankovní rada konstatuje, že tuto část rozkladu převzal účastník řízení z rozkladu ze dne 4. 2. 2021, aniž by zohlednil, že se k uvedeným námitkám bankovní rada ve zrušovacím rozhodnutí již vyjádřila a současně došlo k doplnění správního spisu. Bankovní rada má za prokázané, že se účastník řízení přestupku dopustil.

[37.] Námitku délky a bezvýslednosti kontroly považuje bankovní rada za nedůvodnou a uvádí, že dohledové výzvy z roku 2019 nelze zahrnout do tohoto řízení, což bylo účastníkovi řízení opakovaně sděleno. Zákon správnímu orgánu prvního stupně nestanoví délku lhůty mezi jednotlivými výzvami. Mnohdy dochází k tomu, že mezi jednotlivými výzvami jsou České národní bance doručeny podněty od spotřebitelů, které je nezbytné ověřit. K tomu došlo i v roce 2020, a proto správní orgán prvního stupně zaslal účastníkovi řízení v červenci a v srpnu 2020 výzvy, na které nebylo účastníkem řízení dostatečným způsobem reagováno. Z tohoto důvodu pak bylo zahájeno toto řízení o nesoučinnosti.

[38.] K námitce nedostatku pravomoci se bankovní rada již vyjádřila v části III tohoto rozhodnutí o rozkladu, a proto na uvedené vyjádření v podrobnostech odkazuje.

[39.] K námitce podjatosti a nepřátelského postupu správního orgánu prvního stupně bankovní rada uvádí, že účastník řízení tuto námitku nijak nekonkretizuje. Ve správním spise bankovní rada neshledala žádné skutečnosti, které by tomuto obecnému tvrzení účastníka řízení nasvědčovaly.

VI. K bodu II rozkladu – absolutní neochota správního orgánu prvního stupně respektovat názory odboru regulace finančního trhu a výklad práva českými soudy

[40.] *Účastník řízení namítá, že správní orgán prvního stupně nerespektuje názor odboru regulace finančního trhu prezentovaný v přípisu ze dne 21. 6. 2018, ve kterém se uvádí, že poskytování bezúročných půjček nepodléhá dohledu ani licencování ze strany České národní banky. Následně účastník řízení vysvětluje charakter smlouvy o půjčce s tím, že smlouva nemůže být vůči spotřebiteli zavádějící, a to i s ohledem na svůj rozsah.*

[41.] *Účastník řízení namítá, že správní orgán prvního stupně nerespektuje výklad práva českými soudy. Pokud se správní orgán prvního stupně domnívá, že smluvní pokuta je úplata za poskytnutí půjčky a z tohoto důvodu je dána pravomoc České národní banky, jedná se o názor nesprávný. Podle účastníka řízení je těžko představitelné, aby ze strany vysoce*

kvalifikovaných úředníků s ekonomickým vzděláním docházelo ke svévolnému výkladu práva v rozporu s judikaturou. Judikaturu je nutné respektovat, protože se jedná o závazný výklad práva, ze kterého plyne, že půjčky poskytované účastníkem řízení jsou bezúplatné a bezúročné, a proto vyjmuté z dohledu České národní banky, a tedy i správního trestání. S tím se správní orgán prvního stupně nijak nevypořádal. Dále účastník řízení odkazuje na důvodovou zprávu k zákonu o spotřebitelském úvěru, ve které je uvedeno, že se zákon o spotřebitelském úvěru nevztahuje na půjčky poskytnuté bezúročně. I podle odborné literatury zákon o spotřebitelském úvěru v § 5 odst. 3 omezuje aplikaci tohoto zákona na úvěry poskytnuté bez úroku. Tím, že sjednaný úrok a jakákoli úplata za poskytnutí půjčky chybí, lze zákon o spotřebitelském úvěru aplikovat na bezúročné půjčky jen ve výslovně vyjmenovaných ustanoveních, která se nevztahují na dohled ani licencování.

[42.] *Účastník řízení se domnívá, že se jedná o kompetenční spor, který nemůže rozhodovat správní orgán, který si osobuje určitou pravomoc. Účastník řízení má za to, že postup správního orgánu prvního stupně podle zákona o spotřebitelském úvěru není v dané věci aplikovatelný, což činí rozhodnutí nicotným.*

[43.] Bankovní rada konstatuje, že tuto část rozkladu převzal účastník řízení téměř celou z rozkladu ze dne 4. 2. 2021, aniž by zohlednil, že se k uvedeným námitkám vyjádřila bankovní rada ve zrušovacím rozhodnutí, popř. správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí.

[44.] K námitce týkající se nerespektování názoru odboru regulace finančního trhu bankovní rada uvádí, že správní orgán prvního stupně se s ní vypořádal v bodu 30 napadeného rozhodnutí, ve kterém přesně citoval dotaz, který účastník řízení zaslal České národní bance, a současně odpověď České národní banky s tím, že konkrétní činnost účastníka řízení nebyla předmětem odpovědi. S tímto vypořádáním bankovní rada souhlasí. Jednalo se o obecnou odpověď ohledně aplikace zákona o spotřebitelském úvěru.

[45.] K námitce, že správní orgán prvního stupně nerespektuje výklad práva českými soudy, bankovní rada znovu opakuje, že účastníkem řízení předestřené rozsudky se nevztahují k řízení o nesoučinnosti, ale k problematice smluvní pokuty a nejsou na posuzovaný případ přílehlivé. Bankovní rada zdůrazňuje, že Česká národní banka ve své rozhodovací praxi zohledňuje soudní rozhodnutí.

[46.] Bankovní rada doplňuje, že smyslem předmětných výzev bylo zjistit, zda účastník řízení svoji činnost provozuje v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru, a tedy zda činnost účastníka řízení a jím nastavené smluvní podmínky skutečně odpovídají výjimce stanované v § 5 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru. Podle tohoto ustanovení se na spotřebitelský úvěr poskytnutý bez úroku a jakékoli úplaty jiné než úhrady účelně vynaložených nákladů přímo spojených se zajištěním spotřebitelského úvěru použijí pouze § 1 až 4, § 122 až 124 a § 168 zákona o spotřebitelském úvěru. Do výjimek stanových v § 5 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru spadají tedy jen ty úvěry, které naplní podmínky stanovené v tomto ustanovení. V těchto případech je služba pro spotřebitele nepochybně tak výhodná, že není třeba mu přiznávat zvláštní ochranu, obdobně jako není přiznávána zvláštní ochrana obdarovanému v případě smluv darovacích (ekonomicky se ostatně jedná o „darování“ možnosti užívat peníze).⁸ Z tohoto důvodu je nezbytné prověřit, zda subjekty využívající výjimky „bezúplatnosti“ neobcházejí zákonem stanovené podmínky, neboť zde nejde jen o úvěry poskytnuté bez úroku, ale také bez jakékoli úplaty. Správní orgán prvního stupně průběžně monitoruje a vyhodnocuje dodržování zákona o spotřebitelském úvěru,

⁸ Cit. Slanina, J., Jemelka, L., Vetešník, P., Wachtlová, L., Flídr, J. Zákon o spotřebitelském úvěru. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2017, k § 5.

a jakmile získá potřebné informace, a to buď ze smluvní dokumentace, nebo z komunikace se spotřebiteli, učiní závěr, zda se na účastníka řízení uplatní výjimka stanovená v § 5 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru.

[47.] Námitku týkající se kompetenčního sporu považuje bankovní rada za lichou. Podle § 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, je kompetenčním sporem spor, ve kterém si jedna strana osobuje pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, o níž bylo druhou stranou vydáno pravomocné rozhodnutí. Kompetenčním sporem je též spor, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků. V daném případě je pravomoc České národní banky jasně vymezena zákonem o spotřebitelském úvěru (viz část III tohoto rozhodnutí o rozkladu). Pravomoc České národní banky vyžadovat informace je zcela jasná a nesporná, stejně jako pravomoc vést přestupkové řízení, pokud dojde k porušení povinností stanovených tímto zákonem a naplnění znaků některého přestupku. V daném případě se nejedná o kompetenční spor.

[48.] Bankovní rada uzavírá, že správní orgán prvního stupně postupoval správně a napadené rozhodnutí nelze hodnotit jako nicotné.

VII. K bodu III rozkladu – porušení zásady právní jistoty, předvídatelnosti práva a legitimního očekávání a absolutní nerespektování základních pravidel dokazování a zjištění faktického stavu věci

[49.] *Účastník řízení uvádí, že veřejná správa je službou veřejnosti, která by měla dotčené osoby co nejméně zatěžovat a zachovávat jednotný postup. Není tedy možné, aby správní orgán prvního stupně svévolně vykládal právo a o takový výklad opíral pravomoc k provádění kontroly nad účastníkem řízení, který dohledu nepodléhá. Účastník řízení shrnuje, že napadené rozhodnutí vychází z nesprávného logického úsudku správního orgánu prvního stupně ohledně důvodného podezření ve smyslu § 135 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru.*

[50.] Bankovní rada konstatuje, že přezkoumala správní spis a nezjistila žádné skutečnosti, ze kterých by bylo patrné porušení výše uvedených zásad.

[51.] K účastníkem řízení tvrzenému porušení zásady právní jistoty (míry předvídatelnosti) a legitimního očekávání (zakotvené v § 2 odst. 4 správního řádu) bankovní rada uvádí, že Česká národní banka při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů dbá na to, aby nevznikaly nedůvodné rozdíly. Takto postupovala i v tomto případě. To potvrzují i rozhodnutí uveřejněná na webových stránkách České národní banky.⁹

[52.] Bankovní rada má za to, že v daném případě rozhodně nedošlo ani ke svévolnému výkladu práva, nelogickému úsudku, ani ke zneužití pravomoci úřední osoby. Správní orgán

⁹ https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/vykon-dohledu/pravomocna-rozhodnuti/pravomocna-rozhodnuti-cnb-v-rizenich-zahajenych-po-datu-1.1.2009/detail/?entityId=S-Sp-2019/00478/CNB/573&backUrl=/cs/dohled-financni-trh/vykon-dohledu/pravomocna-rozhodnuti/pravomocna-rozhodnuti-cnb-v-rizenich-zahajenych-po-datu-1.1.2009/?susr_partners=*emma*@,

https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/vykon-dohledu/pravomocna-rozhodnuti/pravomocna-rozhodnuti-cnb-v-rizenich-zahajenych-po-datu-1.1.2009/detail/?entityId=S-Sp-2020/00229/CNB/573&backUrl=/cs/dohled-financni-trh/vykon-dohledu/pravomocna-rozhodnuti/pravomocna-rozhodnuti-cnb-v-rizenich-zahajenych-po-datu-1.1.2009/?susr_partners=*jixi*@,

https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/vykon-dohledu/pravomocna-rozhodnuti/pravomocna-rozhodnuti-cnb-v-rizenich-zahajenych-po-datu-1.1.2009/detail/?entityId=S-Sp-2020/00166/CNB/573&backUrl=/cs/dohled-financni-trh/vykon-dohledu/pravomocna-rozhodnuti/pravomocna-rozhodnuti-cnb-v-rizenich-zahajenych-po-datu-1.1.2009/?susr_partners=*jixi*@.

prvního stupně chce prošetřit činnost účastníka řízení, který však postupuje takovým způsobem, aby mu to co nejvíce ztížil či znemožnil.

VIII. K bodu IV rozkladu – předběžná otázka

[53.] *Účastník řízení namítá, že vydání rozhodnutí o sankci musí předcházet rozhodnutí o otázce pravomoci jako předběžné otázce ve smyslu § 57 správního řádu, tedy otázce o dostatku pravomoci k provádění kontroly a správního trestání, kterou de facto vyřešily soudy – Nejvyšší soud a Ústavní soud. Pravomocné rozhodnutí o předběžné otázce je pro správní orgán závazné a mělo by být respektováno.*

[54.] Bankovní rada s touto námitkou nesouhlasí. Otázka pravomoci České národní banky vyžadovat informace od účastníka řízení není v tomto případě předběžnou otázkou ve smyslu § 57 správního řádu. Předběžná otázka staví najisto práva a povinnosti osob či jiné skutečnosti, na jejichž posouzení závisí rozhodnutí správního orgánu. Z povahy věci vyplývá, že předběžnou otázkou může být pouze otázka dosud nerozřešená, neboť bylo-li by o ní již v minulosti rozhodnuto, založila by svému budoucímu posouzení překážku *rei iudicatae*. Pravomoc České národní banky je jasně vymezena zákonem o spotřebitelském úvěru a bankovní rada o ní nemá žádné pochybnosti.

IX. K bodu V rozkladu

[55.] *Účastník řízení se domnívá, že napadené rozhodnutí je zatíženo vadami procesního a hmotněprávního charakteru, neboť došlo k porušení základních zásad správního řízení (zásada legality, zákaz zneužití správního uvážení, ochrana dobré víry, soulad s veřejným zájmem, zásada materiální pravdy, zásady přístupu správního orgánu k dotčené osobě, rychlosti a hospodárnosti, rovnosti dotčených osob a rámcově jednotného přístupu). Proto účastník řízení navrhuje napadené rozhodnutí zrušit z důvodu, že se skutek nestal, nebyl spolehlivě prokázán, a pro nedostatek pravomoci.*

[56.] Bankovní rada nesouhlasí s názorem účastníka řízení, že napadené rozhodnutí je zatíženo vadami procesního a hmotněprávního charakteru. Bankovní rada neshledala, že by správní orgán prvního stupně nepostupoval v souladu se zásadami správního řízení, a neshledala žádné důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí.

[57.] S ohledem na výše uvedené rozhodla bankovní rada rozklad zamítnout a napadené rozhodnutí potvrdit.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí se v souladu s ustanovením § 152 odst. 5 ve spojení s § 91 odst. 1 správního řádu nelze dále odvolat.

otisk úředního razítka

Ing. Tomáš Nidetzký
viceguvernér
podepsáno elektronicky

Ing. Aleš Michl, Ph.D.
člen bankovní rady
podepsáno elektronicky